

Lover og regler for bruer på landbruksveier

Bruer - kort fortalt

Bruer er en nødvendighet for å krysse større vassfar. Konstruksjoner over vassfar med over 2,5 meters bredde regnes som bru: hvelv-, plate-, bjelke-, kasse-, fagverk-, bue-, henge-, flyte-, rør- og bevegelige bruer, fergekaier, samt nedfelte konstruksjoner som kulverter og rør.

NVE

Bruer er etter vannressursloven definert som vassdragsanlegg. Tiltak i vassdrag forvaltes av [Norges vassdrags- og energidirektorat](#) (NVE). Det påhviler et spesielt aktsomhetskrav ved tiltak som berører vassdrag.

NVE skal ha søknad der vannstand i innsjøer endres, vannføring i elver endres og ellers dersom det er fare for at «allmenne hensyn» berøres i vesentlig grad (jf. vannressursloven).

Bruer og store kulverter er eneste løsning over større vassdrag. På denne måten unngås ødeleggelser av vassdraget, og hensyn til fisk og andre vannorganismer ivaretas. Dette må også tas hensyn til under byggingen av brua. Ulike vassdrag kan ha ulike restriksjoner med tanke på vannmiljø og økologi. Beste tidspunkt for bygging av bruer er perioden juli – september (s. 30, [UNI Miljø tiltakshåndbok \(2018\)](#)).

Fisk må tas hensyn til!

Normaler for landbruksveier med byggebeskrivelse henviser til håndboken [Slipp fisken fram](#) som førende ved kryssing av fiskeførende vassdrag. Info-arket [Etablering av skogsbilveier ved kryssing av bekker](#) gir en kort oppsummering av de viktigste momentene fra håndboken og andre kilder.

Miljødirektoratet anbefaler: [Frie fiskeveger: Utbedring av vandringshinder for fisk](#) (Statens vegvesens rapporter nr. 459, 2015-12).

Litt om lovverket

Bruer på landbruksveier regnes som en del av veien (veglova § 1) og tiltak skal omsøkes jf. [landbruksveiforskriften](#) (hjemlet i skogbrukslova og jordlova). Unntaket fra bestemmelser om forbud mot bygging i 100 meters-sona kommer frem av § 1-8, fjerde ledd i plan- og bygningsloven.

Etter landbruksveiforskriften skal en landbruksvei bygges etter [Normaler for landbruksvei med byggebeskrivelse](#). I kapittel «4.11 Bruer og veioverbygg» står følgende: «Bruene bygges etter særskilt avtale og godkjente tegninger». Typetegninger for noen aktuelle bruer på landbruksveier finnes hos Skogbrukets Kursinstitutt: [Typetegninger for bruer - landbruksveier](#).

Typetegningene

Typetegningene er utarbeidet med bakgrunn i «Forskriftslastene gitt i Håndbok 185 Bruprosjektering, 2009-utgaven», og «vil gi tilstrekkelig bæreevne for bruer i landbruksvegnettet». Sitatene er hentet fra notatet [Vogntog med høyere totalvekt på landbruksvegnettet utarbeidet](#) av Sweco.

Det er saksbehandler (landbrukskontoret i kommunen) og høringsinstanser som skal etterse at omsøkt tiltak (veien og brua) ikke strider mot gjeldende lovverk. Kommunen kan ved godkjenning sette vilkår om planleggingskompetanse, kunnskapsinnhenting (som flomanalyse, geoteknisk undersøkelse, vurderinger av vannlivets sårbarhet) og en kompetent prosjektansvarlig (landbruksveiforskriftens § 3-3).

Om tiltaket medfører, eller kan medføre uheldige følger for fisk og ferskvannsorganismer, må det innhentes tillatelse fra statsforvalteren eller fylkeskommunen jf. § 1a i forskrift om fysiske tiltak i vassdrag.

Har du allerede ei bru og skal gjennomføre tiltak med brua som overgår normalt årlig eller periodisk vedlikehold, altså opprusting, oppgradering eller ombygging – såkalte *vesentlige* tiltak, må du søke kommunen om punktutbedring. Er du i tvil, er det alltid lurt å ta en telefon til skogbrukssjefen i din kommune.

Det å anlegge ei bru kan få negative konsekvenser for vassdraget, men i utgangspunktet kreves det ikke konsesjon for bruer på landbruksveier.

Fritak fra konsesjon

Med hjemmel i vannressursloven § 20 bokstav e, kan vassdragsmyndigheten vedta at et tiltak som er godkjent med hjemmel i forskrift etter skogbrukslova § 7, ikke trenger konsesjon etter vannressursloven ([NVE veileder 1-2021](#)).

Forutsetningen er at behandlingen etter annet lovverk ivaretar de hensyn som vannressursloven skal ivareta. Da snakker vi om at det gjøres tilstrekkelige vurderinger og tas hensyn etter vannforskriften, naturmangfoldloven, landbruksveiforskriften, lakse- og innlandsfiskeoven, vannressursloven og forskrift om fysiske tiltak i vassdrag.

Minstekrav

Det er krav om 13 tonn aksellast på landbruksveibruer. Veien og brua skal være dimensjonert for det transportutstyret som er normalt til enhver tid (dimensjonerende kjøretøy ref. veinormalene). Derfor kan det være nødvendig å bygge om gamle veier og bruer.

Det er krav om 3,5 meter kjørebredde på landbruksveibruer. Den totale bredden målt på innersida av rekkverket, bør være mot 4 meter med hensyn til de største skogsmaskinene med bredde mot 3,3 meter.

Foto: Martin Bråthen

